

УДК 796.032

ШЛЯХИ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

Ольга КАСЬЯНЕНКО

Харківська державна академія фізичної культури

У статті розглянута актуальна проблема – практична реалізація олімпійської освіти. Різні шляхи вирішення цієї проблеми прийняли великі обороти в сучасному суспільстві.

Ключові слова: олімпійська освіта, олімпізм, практична реалізація, засоби масової інформації, олімпійський урок.

Постановка проблеми. Олімпійська освіта, мета якої – залучення дітей і молоді до ідеалів і цінностей олімпізму, які орієнтовані на загальнолюдські, гуманістичні, духовно-етичні цінності, пов'язані зі спортом, займає все більш важливе місце в системі освіти і навчання підростаючого покоління [4, 6].

Особливо це важливо в сучасних умовах нашої країни – з урахуванням руйнування колишніх ідеологічних стереотипів, а також беручи до уваги те, що частину молоді охопили надмірний прагматизм, нігілізм і байдужість до духовних цінностей [7].

У нашій країні розвитку олімпійської освіти сприяє створена 20 вересня 1991 року Олімпійська академія України (ОАУ). В її основу було покладено два важливі принципи [4]: розвиток системи олімпійської освіти в Україні в об'єднанні з діяльністю в цьому напрямку МОК, Міжнародної олімпійської академії, Міжнародного комітету П'єра де Кубертена і інших міжнародних організацій, які пропагують дух олімпізму і розширюють знання у області олімпійського спорту;

концентрація основного об'єму діяльності Національного університету фізичного виховання і спорту (НУФВСУ) і Олімпійської Академії України (ОАУ) в середній і вищій школі і, особливо, в системі спеціальної фізкультурної освіти, оскільки посилення в процесі підготовки майбутніх фахівців найбільш важливих теоретичних, методологічних і світоглядних аспектів олімпійського спорту стане заставою успішної діяльності викладачів фізичного виховання, тренерів і інших фахівців у області олімпійської освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основам, концепціям, формам олімпійської освіти приділялося й приділяється велика увага. В Україні цим питанням присвятили свої праці велика кількість науковців (В.Н. Платонов, М.М. Булатова, М.О. Олійник, В.Н. Кудіненко, В. Ашанін, В.М. Лабскір, О.М. Вацеба, Ю. Юхимук, Я. Шербашин) та за кордоном (Karatasakis T., Muller Norbert, Lamartine P.DaCosta, В.В. Столбов, І.В. Барінова, Ю.А. Прокопчук, Н.В. Печерський, Ю.М. Чернецький та ін.).

Мета дослідження. Проаналізувати стан та шляхи практичної реалізації олімпійської освіти в Україні.

Завдання дослідження: вивчити сучасні технології реалізації олімпійської освіти в Україні.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел, періодичної преси і матеріалів мережі Інтернет; бесіда; опитування.

Результати дослідження та їх обговорення. Результати проведеного нами дослідження свідчать про те, що більшість населення має низький рівень знань стосовно олімпійського руху. Багаточислені соціальні опитування, зроблені серед різних прошарків населення, свідчать про те, що більшість людей (80 %) із зацікавленістю відносяться до Олімпійських ігор, до спорту взагалі [1, 2].

Значна практична реалізація ідей і філософії олімпізму виконується в м. Київ [6]. Велике значення має співпраця з різними організаціями: МОА, НОК, національними

федераціями з видів спорту, навчальними закладами усіх рівнів, місцевими органами влади та оргкомітетами Олімпійських ігор. Розроблена програма з олімпійської освіти для спеціалізованих та неспеціалізованих ВНЗ, загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів. Розробка пізнавально-розважальної гри „Олімпійські перегони”, науково-теоретичного журналу „Наука в олімпійському спорті”, сторінки на web-сайті Національного олімпійського комітету України є важливими формами практичної реалізації олімпійської освіти.

Такі науковці, як О. Вацеба та В. Юхимук сприяють вивченню питання олімпійської освіти в м. Львові [1]. Багаточисленні опитування свідчать про те, що впровадження олімпійської освіти є діючим фактором залучення молоді, яка навчається, до занять фізичними вправами. Автори також пропонують формування єдиної національної системи олімпійської освіти [1].

Значна активізація роботи регіональних відділень, спільно з НОК України, сприяє активній практичній реалізації ідей олімпійської освіти.

Так, на Вінниччині створено належні умови для розвитку олімпійського руху. Тут на високому рівні пройшли Олімпійський день бігу й олімпійський урок. Ефективно працює спорт-центр, регулярно виходить радіопрограма „Арена” і телепередача „Реванш”. Пильну увагу інформаційним технологіям приділяє і Херсонське відділення: воно має власний інтернет-сайт, створює для одного з місцевих телеканалів щотижневу програму „Шлях до Олімпіади”. Тут постійно проводиться конкурс серед спортивних журналістів, меморіальні змагання на призи олімпійських чемпіонів, змагання серед ветеранів. Також щомісяця обирають кращого спортсмена. У Миколаївській області не обмежилися олімпійським тижнем, тут запроваджено олімпійський фестиваль, який триватиме до травня 2008 року. В Черкаському відділенні щомісяця визначаються кращі спортсмени і тренери, виплачуються стипендії, постійно проводяться різноманітні заходи, спрямовані на популяризацію олімпійського руху [2].

Розробка наукових праць з даної тематики в Івано-Франківську, свідчить про те, що спорт має значення для розвитку всієї держави [3].

В місті Харкові також відбуваються різні заходи, які сприяють розвитку олімпійської освіти. У відповідності з рекомендацією Національного олімпійського комітету України та рішенням обласної державної адміністрації 5 вересня 2007 року у спорткомплексі Харківського обласного вищого училища фізичної культури і спорту (ХОВУФКС) проведено відкритий Всеукраїнський олімпійський урок за участю вихованців 30 шкіл-інтернатів міста Харкова і Харківської області та військового ліцею.

Загальна кількість учнів на відкритому Всеукраїнському уроці у ХОВУФКС складала 1200 осіб.

Для участі у проведенні відкритого Всеукраїнського олімпійського уроку були запрошені провідні спортсмени Харківської області, а саме:

дворазовий олімпійський чемпіон 1964 і 1968 рр. в м. Токіо і в м. Мехіко, бронзовий олімпійський чемпіон Олімпійських ігор 1972 р. в м. Мюнхені, дворазовий чемпіон Світу і Європи з настільного тенісу, заслужений майстер спорту, почесний громадянин м. Харкова Поярков Юрій Михайлович;

чемпіонка Ігор XXIV Олімпіади 1988 року в м. Сеулі та Ігор XXV Олімпіади 1992 року у м. Барселоні з легкої атлетики, чемпіонка Світу і Європи (естафета 4×400 м), заслужений майстер спорту Джигалова Людмила Станіславівна та інші.

Для проведення відкритого Всеукраїнського олімпійського уроку були підготовлені виступи з історії відродження сучасних Олімпійських ігор, участі спортсменів України і України в Олімпійських іграх сучасності починаючи з 1952 року. Була виставлена для ознайомлення велика кількість літератури на олімпійську тематику. Відповідно з рекомендацією НОК України серед 742 учнів шкіл-інтернатів міста і області була проведена Олімпійська вікторина. Переможці олімпійської вікторини отримали пам’ятні призи і книги на олімпійську тематику з автографами олімпійських чемпіонів.

Зокрема, в Харківській державній академії фізичної культури відкрита кафедра "Олімпійського і професійного спорту", що готує фахівців зі спеціальності "Олімпійський і професійний спорт". Спільно з ОАУ в цьому вищому навчальному закладі щодо олімпійської освіти в 2007 році були проведені наступні заходи:

студентську олімпіаду з предмету „Олімпійський спорт”;

ІІ обласну конференцію Харківської обласної молодіжної громадської організації „Олімпійська молодь”;

Олімпійський урок для студентів ХДАФК „Олімпійський рух на Слобожанщині”;

виховний захід „Олімпійський урок” згідно з тематикою розробленою ОАУ і впроваджений при проходженні педагогічної практики студентами 3-го курсу;

участь у створенні музею Олімпійської слави в училищі фізичної культури;

ІХ міжнародну науково-практичну конференцію „Фізична культура, спорт та здоров'я” та семінар з теми: «Олімпійський та професійний спорт – проблеми і перспективи розвитку»;

спортивно-масові заходи в районних центрах Харківської області під девізом: „Спорт та здоров'я для всіх”.

Також практична реалізація ідей олімпізму здійснюється за рахунок співпраці з телебаченням. Так, на Харківських каналах СТБ, Фора, проводяться програми, на яких розглядаються такі теми як: підготовка молодого олімпійця; історія спорту; календар спортивних досягнень Харкова.

Велика кількість каналів міста Харкова транслиують багато численні програми з різних видів спорту, які входять в програму Олімпійських ігор, мають під собою основу популяризації спорту, здорового способу життя, краси тіла та духу.

Численні публікації в газетах „Овертайм”, „Спортивна газета”, „Команда”, пов'язані зі спортом або підготовкою до Олімпійських ігор, сприяють розвиткові олімпійської освіти.

Проведення спортивно-масових заходів за участю таких спортивних колективів як спортивний театр екстремального танцю „ТЕТ”, національна збірна команда з естетичної гімнастики, віртуози Кунг-фу, театр бойової хореографії „Ярь” під керівництвом І.Суркова та інші мають величезне значення для фізичного та естетичного виховання. Також проведення масштабних спортивних заходів: чемпіонат України з волейболу, театралізоване шоу з синхронного плавання, матч Кубка Федерації з тенісу Україна – Бельгія. Слід зауважити, що до проведення останнього заходу були приурочені: виставка художньої фотографії ”TENNIS INCOGNITO”, конкурс „Я рисую тенніс”, перед матчеві прес-конференції команд, шаховий сеанс „Интеллект побеждает”, в якому брав участь 12-й чемпіон світу з шахів Анатолій Карпов (Росія).

Мережа Інтернет дозволяє використовувати велику кількість сайтів, які певною мірою пов'язані з олімпійським спортом, сприяють пропагуванню олімпізму [5]. Створення наочних матеріалів: відоекасети „Підкорення Олімпу: українська експедиція”, відеодиск „Харківщина крокує олімпійським маршем” та ін. відіграють велику інформаційну роль для населення.

Висновок. Створення нових форм олімпійської освіти в сучасному суспільстві набуває все більшої актуальності. Численні шляхи її практичної реалізації в межах України нажалі не передбачають широкого використання нових інформаційних технологій.

Перспективи подальших досліджень. Пошук, розробка та впровадження моделі олімпійської освіти з використанням активних методів навчання.

Список літератури

1. Вацеба О., Юхымух В. Актуальные вопросы олимпийского образования в учебно-воспитательном процессе учеников общеобразовательных школ (на примере г. Львова) // Наука в олимпийском спорте. – 2007. – № 2. – С. 87.

2. Голуб А. Підтримка кожного олімпійця на місцях // Олімпійська арена. – 2007. – № 10. – С. 2-4.
3. Дмитрів Р. Жінки в Олімпійському футболі // Вісник Прикарпатського університету. – Івано-Франківськ, 2006. – Вип. .2. –С. 3.
4. Енциклопедія олімпійського спорту України / За ред. В.М. Платонова – К.: Олімпійська література, 2005. – С. 388-393.
5. Єрмаков С. Стан та перспективи розвитку наукового інформаційного простору у вищих навчальних закладах фізичної культури // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2006. – № 3. – С. 89-93.
6. Олімпійська освіта / За ред. М.М. Булатової. Методичні рекомендації. – К., 2002. – С. 23, 32.
7. Шербашин Я. Олімпійська освіта як складова освітнього процесу у вищих навчальних закладах України // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2004. –№ 6. – С. 24.

ПУТИ ПРАКТИЧЕСКОЙ РЕАЛИЗАЦИИ ОЛИМПЕЙСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УКРАИНЕ

Ольга КАСЬЯНЕНКО

Харьковская государственная академия физической культуры

Аннотация. В статье рассмотрена актуальная проблема – практическая реализация олимпийского образования. Различные пути решения этой проблемы приняты в современном обществе.

Ключевые слова: олимпийское образование, олимпизм, практическая реализация, средства массовой информации, олимпийский урок.

WAYS OF PRACTICAL REALIZATION OF OLYMPIC EDUCATION IN UKRAINE

Olga KASYANENKO

Kharkov State Academy of Physical Culture

Abstract. In the article the issue of the day is considered the practical realization of olympic education. The different ways of decision of this problem in Ukraine was showed in this article.

Key words: olympic education, olympism, practical realization, mass medias, olympic lesson.